

на дуалистичното мислене, неспособно да си представи Аза като принадлежащ и присъщ на абсолюта. Подобно отхвърляне на страданието и освобождаване от обвързаностите ще открием и в стиховете на Яворов, постигнато чрез „връщането“ на песента след дългите скиталчества – едно връщане, мислено като това на блудния син – и в съзнанието субективният характер на всички усещания, които съставляват нашето битие, изразено в стиховете: „Че няма дух и няма вещ/ във от гърдите мои – пещ/ на живия вселенен плам,/ на цялата вселена храм.“

Тази пещ обаче не топли – тя изгаря. Връщането на песента и познанието за илюзорността на нейните дирения се оказва и идентификация със смъртта, пречистването от заблудите е преживяно като *изпепеляване*. Постигането на „хладния покой“ и „вечната забрава“ е постижимо чрез прозрението за напразните лутания на духа в лабиринтите на един неустойчив, менлив и най-вече илюзорен свят – и това прозрение има характер на просветление – само че покритието между Аза и „песента“ (която в по-широк смисъл на думата може да бъде тълкувана и като живот във и чрез духовното) се постига чрез тяхната взаимна аниhilация, чрез изгарянето. Или – както и завършва стихотворението, вместивайки в своите стихове не само веруюто, но и личната съдба на Яворов – пътят към небесния мир минава през пречистващия огън, пълната идентичност на Аза се постига през смъртта:

*...в копнение за мир небесен,
ний двама тук ще изгорим,
ний двама с тебе, моя песен!*

Всъщност в този максимализъм на търсенето се корени трагичната съдба на Яворов – а съвсем не в личните драми и пошлото им одумване. Неуспял да постигне сливането с геройската смърт като песен, той изживява сливането с песента като смърт, а съзнанието за идентичността между Аза и вселената – като невъзможност за живеене. „Песен на песента ми“ си говори с едно друго Яворово творение, което пък е гвоздеят в „Стихотворения“ – с поемата „Нощ“. И двата текста разиграват възможните социални роли, привързаности и дългове на неговия живот и се опитват да ги осмислят като лична съдба – разликата е в това, че докато в „Нощ“ невъзможността да бъде постигната идентичност чрез тях поражда агонални състояния и съгражда виденията на един личен апокалипсис, в „Песен на песента ми“ същата тази невъзможност е вече преживяна и осмислена като съдба, а блудните хождения на песента са посрещнати с горчива самоирония – и са осмислени като лутания в измамливия свят на мая.